

కాలమసాధలు

వింధగంటి వసుమధ్యుని

అసలు కథ

1980 జనవరి 30 తేదీ ఉదయం భద్రాచలం బస్సు పాల్వంచ దగ్గర ఆగింది.

పాల్వంచ అనగానే ఏదో జ్ఞాపకం వస్తున్న పొడిచింది.

ముందు సీట్లో కూచున్న ఆయన్ను కదిపి "అయ్యా, ఇక్కడెక్కడో కిన్నెర వాగు వుందట -" అన్నాను.

ఆయన నన్ను ఎగాదిగా చూసి నవ్వి - "వుండండి - చూద్దురుగాని.... రెండుమూడు ఫ్లాంగుల్లో వస్తుంది" అన్నాడు. వదిలిమి షాల్లో బస్సు ఎంతైన మీదకు వచ్చింది. కింద ఒక వాగు, మెలికలుతిరిగి ఒయ్యారంగా ప్రవహిస్తోంది. మామూలు నెలయేసు.

కోనసీమలో కాళికిలా ఉంది.

ఇదే కిన్నెరసాని అన్నాడు.

ఒళ్ళు జల్లు మంది

1960 జనవరి 30 తేదీన ఆగ్రాలో తాజ్ మహల్ ను చూచినప్పుడు కూడా అంత "థ్రిల్" అనుభవించలేదు.

ముఖమంతా కళ్ళుచేసుకు చూశాను.

ఏనాటి కోరిక;

"ఒహో కిన్నెరసానీ; ఓహో కిన్నెరసానీ!

ఊహామాత్రము లోపల ఏల నిలువవే! జవరాలా!"

అప్రయత్నంగా గొంతులో పాట కదిలింది.

"అచట కిన్నెరసాని - నా యాత్మ యందు

ఇప్పటికీ దాని సంగీతమే నదించు"

అన్నాడు పాపం. ఆనాటి విశ్వనాథ-ఎంత కదిలిపోయి పాడడో ఊరూపేరూ లేని ఆ చిరువాగుకు అపారత్వం ప్రసాదించి పోయాడు.

"తెలుగు సత్క-విరాజు వలు కందు కోలేని

చవులూరి చవులూరి సాగిం" దట కిన్నెర-

"తెలుగు దైవము భద్రాద్రిపై నెల కొన్న

రామయ్య-అతని దర్శనము చేసేత్రోవ కాచింది కిన్నెర"- భేష్. ఆ రామయ్య దర్శనానికి ముందు ఈ కిన్నెరచూపు ఎంత హృద్యంగా ఉంది!

బస్సు ఆగింది. భద్రాద్రిలో ప్రవేశించి సరాసరి గోదావరికి వెళ్ళాను.

అమ్మ గొతమిని రాజమహేంద్రవరం దగ్గర ఎంతో నిండుగా అఖండంగా చూడడం అలవాటు! ఇక్కడ ఇంత కృశించి ఉండేమిటి?

"వేణీభూత వ్రతను సలిల" నివ్వెర పోయాను.

తనివితీర అమ్మను కొగలించుకున్నాను. కడుపార పయిస్తులు త్రాగాను. దేశంలో ఎన్ని నదులు లేవు? ఏమిటీ హృదయ బంధం?

రామదాసద్యానమందిరం స్రాంగణంలో నిలబడి ఎక్కడో వడమటికనుమల్లో పుట్టి తూర్పుగా ప్రశాంత గంభీరంగా సాగి పోయే గోదావరి ప్రవాహంవైపు రెప్ప వచ్చకుండా చూస్తున్నాను.

"భగతి గోదావరి ననుస్తే"

ఆతల్లిని తలుచుకుని నాకన్న వెర్రెగా పులకించిపోయే మా అన్న భవభూతి జ్ఞాపకం వచ్చాడు.

ఎక్కడో దక్షిణప్రాంత సరస్వతీలో జరిగిన శంబూక వృత్తాంతం సంచవటి తీరానికి తెచ్చాడు. మనసు పటలేక.

"ఏతే తె కుహరేషు గద్గద నదద్ గోదావరీ వారయః" అని నోరారా అంటే గాని ఆయనకు తోచదు.

"మూడుకన్నుల కొండమీదా తోడు నీదా లేక పుటీ కూడకొన్నది కొతవారిని జోడుగా నడిచింది తోయిం జేయరా - తెడ్డేయరా" - అంటాడు చిలుకూరి నారాయణరావుగారు; ఒకసారి రాజమండ్రిలో విద్యార్థులతో బోటుపికారుకు వెళ్ళి కెరటాలమీద తేలుతూ తెడ్లు వేయించి పాడడట. ఆ పుణ్య పురుషుడు!

ఆ తల్లి మూడుకన్నుల కొండమీద పుట్టినా - బుద్ధి వక్రించి అటు అరేబియా సముద్రంలోకి జారితే - ఇంకేముంది? మనకు మిగిలేవి రాళ్ళూ రన్నలూ. చోళ్ళూ. జొన్నలూ - తెలుగు వాళ్ళ సుకృతం దొడ్డిది.

ఎళ్ళతరబడి గప్పి తీరింది; నట్టింట బంగారం వండింది!

"స్వామీ, మీరు రాముణ్ణి చూడడానికి వచ్చారా? గోదావరినా?" అని యెవరో చెవిలో గీపెట్టి నట్టయింది.

నవ్వి అన్నాను. "ముందు అమ్మను, తర్వాత అయ్యను."

గోదావరిని చూస్తే తలనిండా - పిలిస్తే పలికే యెన్ని జ్ఞాపకాలు!

విశాఖ మండలంలో పుట్టి ప్రయాణ వశాత్తు రాజమండ్రిలో రైలుదిగి. వది వన్నెందేళ్ళ కుర్రాడు రహదారివడవఎక్కడానికి గోదావరి ఒడ్డుకు వచ్చాడు.

విశాలంగా వరుచుకున్న అంత వినీల జలవటాన్ని ఎప్పుడూ చూసి ఎరగడు. కళ్ళింత చేసుకు చూస్తున్నాడు.

వడవకడుపును సామాన్లతో నింపారు. తెరచావ ఎత్తారు. "హైలెస్స" అంటూ సరంగులు గోదావరి యాసతో వడవను లోతుకు తోస్తున్నారు. ఎవరో తొందర చేస్తే వడవెక్కి వడిచెక్కిమీద కూచున్నాడు.

చల్లని నదీహృదయంమీద సకల కడులు తోంది. "దాని డుగున నా పూర్వపురుషుల ఎన్ని అస్తికాలు దాగి ఉన్నాయో" అనుకున్నాడు.

ఏ కొండ ఇరుకునో. బండమెలిక లోనో పుట్టిన కిన్నెర గోదావరిఒడిలో వడి ఊరట పొంది ఎన్నె కెక్కింది.

ఏ తలంపూ లెకుండా తన అంకతలానికి చేరిన- ఆ పిల్లనాణ్ణి గొతమీమాతృ మూర్తి ఆక్షణంనుంచీ తననాణ్ణి చేసుకుంది. బతుకు వండించింది. మనిషిని చేసింది.

కాలవలవక్క వల్లెటూళ్ళు; ఊళ్ళు వక్క వచ్చుపొలాలూ. వళ్ళు బరువుకు వంగిన కొబ్బరి. పోకతోట, చెట్లమొదట జరిగే కావ్యశాస్త్రపాలాలూ; ఉగ్రయం పొగ మంచులో కాలవస్నానంచేసి తడిఅంగవస్త్రాల మడతలతో ఎదురువడే బ్రాహ్మణ గృహస్తులు. సాయంకాలాల్లో వచ్చని వెలుగులో సంధ్యనార్చే విద్యార్థివటువులు. కళ్ళనిండా కాటుకతో కలకలలాడే ముఖాలతో శ్రావణవేళల పట్టుచీరలతో ఎదురయ్యే పుణ్య గేహీనులు. సంజవేళల బుజంమీద బరువులతో బల్లకట్టు దాతే రైతుజనం.

అరచేత ప్రాణాలుపెట్టుకుని గాలి వానాలో చేసిన నావప్రయాణాలు, గురువు గారి కుటుంబంతో కలిసిపోయి బంధువు లిళ్ళకువెళ్ళిన వెళ్ళినందిళ్ళు సందడులు.

వల్లెవస్తే మా విశ్వ విద్యాలయం. అరుగులే మా పరీకా కేంద్రాలు. అరకొర చదువులు పనికిరావు.

నూటికి నూరూ ఆ చదువుల పరమ లక్ష్యం!

గోదావరి యినకతిన్నెలమీద ఆడు కుంటూ సుదూరనీలిమలో వూహించుకునే పాపికొండల భయాలు! భద్రాద్రి సీతా రాములు

గతెక్కిన తర్వాత—

కడచిన స్నేహాల వియోగాల నలవ రింపులు—

నభలు, సాహిత్యాలు, వియ్యాల్యో కయ్యాలూ—

కయ్యాల్యో వియ్యాలూ!

రక్తంలో ప్రతి అణువూ ఒక కథ చెబు తుంది.

ఏదీ. ఒకటి చెప్పమంటావా? ఉహు... ఆ జ్ఞాపకాల బరువుతో ఇప్పుడు మాటాడలేను.

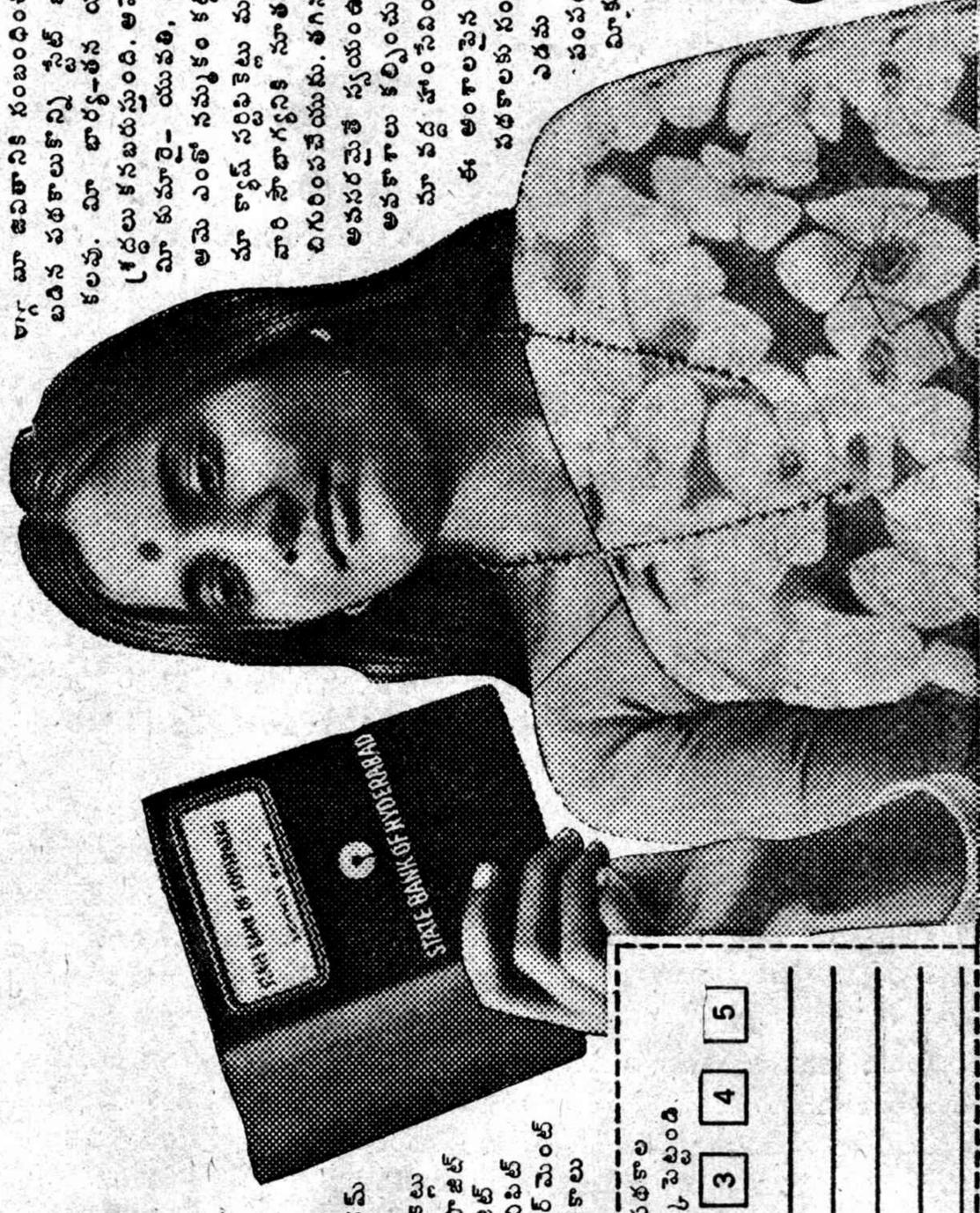
ఒక్కొక్కసారి, ఒక్కొక్కటి-చెబాతాను

మహిళలకు లభింపజేయవలసిన పరపతి (క్రెడిట్) కార్డుల పథకాలు.

బ్యాంకు ఐవికానిక సంబంధించిన మహిళల కోసమే రూపొందించ బడిన పథకాలుకొన్ని స్టేట్ బ్యాంక్ ఆఫ్ హైదరాబాద్ వారి వద్ద కలవు. మీ భార్య-తన యావత్కవితం మీ పట్ల ప్రేమ, భక్తి, శ్రద్ధలు కనబరుస్తుంది. ఆమె జీవితానికి భద్రత అవసరంలేదా? మీ కుమార్తె-యువతి, ప్రతిభావంతురాలు భవిష్యత్తు మీద ఆమె ఎంతో నమ్మకం కల్గియున్నది!

మా క్యాష్ సర్దిపెట్టు మరియు రికరింగ్ డిపాజిట్ పథకాలు వారి సౌభాగ్యనికి నూతన మార్గాలు కల్పిస్తూ, క్రొత్త ఆశలు చిగురింపజేయును. తగిన విద్య, వైద్యవోపేతమైన వివాహం, అవసరమైతే స్వయంఉపాధి పథకం మొదలైన ఎన్నో అవకాశాలు కల్పించును. పొదుపుపరులైన గృహిణులకు మా వద్ద హాంసేవింగ్స్ బాక్సులు కూడా ఉన్నవి.

ఈ అంశాలపైన లేక మా ఇతర పొదుపు పథకాలకు సంబంధించిన వివరాలు కావలసినచో ఎడమ ప్రక్కగల కూపన్ భర్తీచేసి మాకు పంపండి. మేము తక్షణమే ఉచితంగా మీకు కరపత్రం పంపిస్తాము.

1. ఫ్రెషల్ టరమ్ డిపాజిట్
2. క్యాష్ సర్దిపెట్టు
3. రికరింగ్ డిపాజిట్
4. చిమా డిపాజిట్
5. ప్యామితి పెనిపిట్ మరియు రిటైర్ మెంట్ పెనిపిట్ పథకాలు

మీ కిష్టమైన పథకాల సంబంధిత కార్డును పంపండి.

1 2 3 4 5

పేరు: _____

ఎడ్రసు: _____

స్టేట్ బ్యాంక్ ఆఫ్ హైదరాబాద్
 నబ్బిక్ రిలేషన్స్ డిపార్ట్ మెంట్
 హైద్రాబాద్, గన్ ఫౌండ్రీ,
 హైదరాబాద్-500 17.

Time & Space-811

ఇక్కడ కత్తిరించండి.